

ga življenja zaradi gospodarskih razmer, t. j. š. l. 1929./1930., vidimo, da se večina mojstrov ni poslužila prilike izbora vaješčnega materiala med učenci višje organiziranih šol, temveč je ostala kar pri narodni šoli. Od vseh to leto tukajšnje obrtno-nadaljevalno šolo obiskujočih vajencev je predhodno obiskovalo (pa ne tudi absolviralo):

Razred	Narodna šola		Meščanska šola	Srednja šola
	osnovna	višja narodna		
Vajenci:				
Pripravljalni tečaj	107 + 1*	144	8	2
Prvi	54	103	61	22
Drugi	28	52	55	17
Tretji	—	5	25	4
Skupaj . . .	189 + 1*	304	149	45
* Vstopil v obrtno-nadaljevalno šolo iz pomožne šole za zaostalo dečo.				
Vajenke:				
Pripravljalni tečaj	9	25	1	—
Prvi	6	42	49	2
Drugi	2	28	39	6
Tretji	3	9	13	—
Skupaj . . .	20	104	102	8
Oboji:				
Vajenci	189 + 1	304	149	45
Vajenke	20	104	102	8
Skupaj . . .	209 + 1	408	251	53

Tabela je zelo poučna. Ona nam ne pove samo, da je nad polovico vseh, to leto obrtno-nadaljevalno šolo obiskujočih vajencev vstopilo v obrtno učno razmerje iz narodne šole. Pove nam tudi, da ta šola v sedanjih menjah za uspešno učenje v obrtno-nadaljevalni šoli ne ustreza, ker se posebno v višjih letnikih to razmerje korenito spremeni v korist meščanski šoli. Dočim je n. pr. pri vajencih od vseh učencev pripravljalnega tečaja in prvga razreda predhodno obiskovalo narodno šolo 409 vajencev, a meščansko in srednjo šolo samo 93, t. j. 18,4%, vidimo, kako se to razmerje premakne pri drugem in tretjem razredu v korist poslednjim: imamo

iz narodne šole 85, a iz meščanske in srednje šole 101 učenca, t. j. 54%. Učenci iz narodne šole prosto ne morejo več slediti pouku in ostanejo nekje na sredi pota.

Nekoliko ugodnejše je razmerje pri vajenkah. To zato, ker se one reutirirajo izključno iz mesta, kjer žive pri roditeljih in so zato imele več prilike delj časa presedeti po šolah. Mojstri pa hodijo po svoje vajence v večji meri tudi na deželo, kjer takih prilik za predšolsko izobrazbo ni.

Če pa bi vzeli za statistiko podlago tekoče šolsko leto, bi se stanje vaješčne predizobrazbe pokazalo še v veliko neugodnejšem razmerju. Z uvedbo vpisnih taks ob sprejemu učencev v meščanske in srednje šole so se mnogim vajencem zaprla vrata za pridobitev večje predizobrazbe. To morem ugotoviti kot upravitelj narodne šole v mestu, na kateri se nahaja zaključni razred, t. j. II. oddeljenje višje narodne šole. Ta razred je štel v šolskem letu 1931./32. 15 učencev, ima pa v tekočem šolskem letu 1933./34. 60 učencev. Zaradi taks se tudi roditelji otrok iz mesta, ki so namenili svoje otroke obrti, zadržujejo v predizobrazbo v višji narodni šoli.

Razvoj torej ne kaže navzgor, temveč obratno. To v mestu, kjer je obilica šol na razpolago. Kake pa bodo razmere na podeželju? Lahko smatramo, da tam višje izobrazbe, kot jo nudi narodna šola niti 10% vseh vajencev ne bo imelo.

Ako je stanje tako, bo nujno, da se vsaj višja narodna šola čimprej povsod izorganizira in dobro izoblikuje ter prilagodi potrebam obrtnega stanu. Baš ta organizacija pa gre silno počasi in ne ravno v pravcu interesov obrtništva, posebno ne na deželi, kjer prevlada poljedelski element in se na potrebe drugih stanov ni mogoče ozirati.

Mojstri sami naj bi v bodoče ob sprejemu novih vajencev ne gledali samo na telesno moč in na mogoče ugodnosti po učni pogodbi, temveč tudi po predizobrazbi učencev in njihovih spričevalih. V tem pogledu bi vsakakor morale uprave obrtniških prisilnih združb izvajati več vpliva. Kar prineseti te, ako vidiš da se ravno v obrtih, kjer bi se skrben izbor naraščanja najbolj pričakoval, polaga na predizobrazbo vajencev premalo pažnje. To nam dokazuje naslednja preglednica, ki nam kaže stanje predizobrazbe po posameznih obrtih:

Obrt	Osnovna šola				Višja narodna šola				Meščanska šola				Srednja šola			
	Prip. tečaj	I. raz.	II. raz.	III. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.	III. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.	III. raz.	Pr. tečaj	I. raz.	II. raz.	III. raz.
A. Vajenci.																
Mehaničarji	3	—	—	—	5	14	1	4	—	12	7	6	—	4	1	—
Ključavničarji	14	10	3	—	20	40	17	—	—	23	10	10	—	4	4	2
Kovnostrogarji	2	1	1	—	7	6	3	1	—	1	1	3	—	1	1	1
Kovnotiskarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kovnolivarji	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Elektrotehnik	—	1	—	—	2	3	3	—	—	2	14	6	—	6	5	1
Izdelovatelji tehnic	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puškari	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pasarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pilari	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urari	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	1	—	—	1	1	—
Nožarji	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleparji	4	1	1	—	3	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Kovači	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotlarji	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mizarji	2	2	—	—	16	13	6	—	—	4	3	—	—	—	—	—
Lesni strugarji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tesarji	3	1	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zidarji	13	14	—	—	15	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Soboslikarji	2	3	—	—	5	2	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—
Pleskarji (ličarji)	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapetniki	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steklarji	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steklobrusači	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Črkoslikarji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zlatarji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pozlatarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kiparji	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Optiki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kolarji	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sodarji	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sedlarji	5	—	—	—	7	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Brivci	1	5	6	—	3	—	1	—	—	3	5	—	—	—	—	—
Knjigovezi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Knjigovezi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Stavci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dimnikarji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Čevljarji	14 + 1*	—	4	—	22	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Krojači	14	2	—	—	8	3	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—
Klobučarji	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barvarji	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tkalci	6	—	2	—	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Usnjarji	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Čipkarji	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Feki	4	3	3	—	6	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Slaščičarji	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Mesarji	3	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrtnarji	1	3	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Medičarji	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
* Vstopil iz pomožne šole za slabo nadarjene učence.																
B. Vajenke.																
Šivilje	9	6	1	3	20	33	18	9	1	29	24	12	—	1	4	—
Krojačice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pletilje	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Modistinje	—	—	—	—	1	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šteparke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dežničarke	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prodajalke čevljev	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erizerke	—	—	1	—	1	2	2	—	—	6	10	—	—	—	—	—
Črkoslikarke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografinke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steklarke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Čevljarice	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(Štejem v osnovno šolo prva štiri šolska letnika narodne šole, v višjo narodno šolo pa šolske letnike od 5. razreda dalje. Prave višje narodne šole v šol. letu 1929./1930. še ni bilo, postojali pa so peti, šesti in ponekod celo sedmi in osmi razred osnovnih šol, ki sedanji višji narodni šoli odgovarjajo.)

Prednje številke dajo misliti. One so memento roditeljem in mojstrom, šolnikom, pa tudi uredbodavcem, kateri se pri sestavi

uredbe o strokovno-nadaljevalnih šolah na te dejanske razmere niso ozirali.

Nam šolnikom pa v prvem redu narekujejo silno pažnjo in skrb pri izgradnji nove višje narodne šole!

Vsem pa postavijo prednji izsledki vprašanje: Komu prav za prav gre poveriti delo okoli organizacije in postavitve naših obrtnih strokovno-nadaljevalnih šol?

Grčar Viktor, Maribor

Statistika o brezposelnosti in pregled dela v odseku brezposelnih

To poročilo naj nadomešča sestanek, ki v čitalnici ni mogoče.

V 32. letošnji št. »Učit. tov.« je bilo objavljeno statistično poročilo o tokratnem stanju brezposelnosti, ki pa se je po novih nastavitvah močno izpremenilo. Statistika kaže sedaj precej drugačno lice, kakor pa meseca marca, posebno z ozirom na zaposlenost moških abiturientov. Stanje pri abiturientkah pa se ni izpremenilo, kakor tudi ne statistika o socialnem stanju abiturientk in abiturientov, kljub temu, da se je prijavilo skoraj sto novih članov.

Statistični pregled od dne 18. t. m. je pokazal naslednje stanje: V zadnjih treh letih je absolviralo v naši banovini drž. učiteljska 244 gojencev in 409 gojenk; 144 gojenk pa je dovršilo študije na zasebnih učiteljskih v Mariboru, Skofji Loki in Ljubljani. Vseh skupaj je torej 797.

Od 244. abiturientov jih je vložilo prošnje za drž. službo samo 135; upoštevati je namreč treba, da fantje l. 1933. prošnji po veliki večini niso vložili, ker služijo kadrski rok. Dalje nekateri na službo ne reflektirajo. Od teh, ki so prosili za drž. službo, jih je nastavljenih 114 ali v odstotkih 46,7% od vseh, ki so absolvirali in 84,4% od onih, ki so vložili prošnje. Od abiturientk pa jih je vložilo prošnje nekako 350. Ostale za službo niso zaprosile iz raznih vzrokov, tako n. pr.: radi pomanjkanja denarja, druge zopet so mislile, da je vse zaman, nekatere pa so vstopile v samostan, itd. Od teh, ki so vložile prošnje jih je, kolikor smo mogli ugotoviti, v drž. službi 8, v dnevičarski 7 in iz kreditov bednostnega fonda jih je zaposlenih okoli 50. Ako to prikažemo v odstotkih jih je v drž. službi 2,

